

1922 σ. 350 || Φρ. Τὰ πόδια του πάν σάν άνεμοδούρα (τρέχει ταχέως) Πελοπν. (Τρίκκ.) Άνεμοδούρα πάει ή γλώσσα του (ἐπὶ φλυάριου) Πελοπν. (Σουδεν.) || Άσμ.

Τρίζ' ή άνεμοδούρα σου και πάει σάν τ' αηδόνη
Πελοπν. Συνών. μαγγάνι, μάγγανο. 4) *Αθυρμα παιδικόν περιστρεφόμενον ὑπὸ τοῦ ανέμου Μακεδ. (Σιάτ.) Προπ. (Άρτάκ.) 5) Βιαία τοῦ ανέμου πνοή, άνεμοστρόβιλος *Ηπ. Κῶς Πελοπν. (Μαντίν.) Στερελλ. (Λεπεν.): *Εχουμ' άνιμουδούρα σήμια, κάνεις δέν κουτάει νά ξιμ'τίσ' Λεπεν. Συνών. ιδ. ἐν λ. άνεμικός Β 1. Πβ. άερισκό 2, φνσούρα. 6) *Ο ὑπὸ τοῦ ανέμου προσβαλλόμενος τόπος Λεξ. Δημητρ.: Σε τέτοια άνεμοδούρα πήγε κ' ἔχτισε οπίτι.

άνεμοδούρι τό, Κέρκ. Κεφαλλ. Νίσυρ. Παξ. — Λεξ. Πρω. άνεμοούρι Κάρπ.

*Εκ τοῦ μεσν. οὐσ. άνεμοδούριον. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 4,265.

1) *Άνεμοδούρα Ι, ο ιδ., Κέρκ. Παξ.: Φρ. Γυρίζει σάν τ' άνεμοδούρι (ἐπὶ τοῦ αἰκινήτου ή τοῦ δραστηρίου) Παξ. 2) *Άνεμοστρόβιλος Κάρπ. — Λεξ. Πρω. Συνών. ιδ. ἐν λ. άνεμικός Β 1. 3) *Επιθετικ., τὸ ὑπὸ τοῦ ανέμου προσβαλλόμενον Νίσυρ.: Χωράφια άνεμοδούρια. *Η λ. και ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Άνεμοδούρι Ζάκ. *Ιθάκ. Κεφαλλ. Πελοπν. (*Αρκαδ. Μεγαλόπ.) *Ανιμουδούρ' Λήμν. *Άνεμοούρια τά, Κάρπ.

άνεμοδούρικός ἐπίθ. Νίσυρ.

*Εκ τοῦ οὐσ. άνεμοδούρι.

*Ο ὑπὸ παντὸς ανέμου προσβαλλόμενος: Σπίτι-χωράφι άνεμοδούρικο. Συνών. άνεμόδαρτος.

άνεμοδουρούλλα ή, ΑΚαρκαβίτσ. ἐν *Ημερολ. Μ.Ελλάδ. 1922 σ. 351

*Υποκορ. τοῦ οὐσ. άνεμοδούρα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούλλα.

Μικρά ἐκκοκκιστική τοῦ βάμβακος μηχανή: *Όλα τώρα ἄλλαξαν 'ς τὸν κόσμο, ἐσὺ ὁμως, άνεμοδουρούλλα μου, δέν ἄλλαξες, θηλυκὸ ἦσουν, θηλυκὸ ἔμεινες.

άνεμοζάλη ή, κοιν. άνιμουζάλα *Ανδρ. Λέσβ. Λυκ. (Λιβύσσ.) άνιμουζάλ' βόρ. ιδιώμ. άνεμονιζάλη Χίος Τὸ μεσν. οὐσ. άνεμοζάλη.

1) Θύελλα, λαίλαψ, καταιγίς: *Επιασε-σηκώθηκε άνεμοζάλη κοιν. || Φρ. *Ε, ποῦ νά σέ πάρ' ή άνεμοζάλη! (ἀρὰ) Νάξ. (*Απύρανθ.) *Σ τ' ἀνάθεμα και 'ς τὴν άνεμοζάλη! (ἐνν. νά πάς!) *Ανδρ. || Παροιμ. φρ. *Ο λύκος 'ς τὴν άνεμοζάλη χαίρεται (ἐπὶ κακοῦ ή κλέπτου ἐπωφελομένου ἀνωμάλου τινὸς περιστάσεως. Πβ. Σοφοκλ. Φιλοκτ. 643 «οὐκ ἔστι λησταῖς πνεῦμι' ἐναντιούμενον, | ὅταν παρῇ κλέψαι τε χάρπᾶσαι βία») σύνηθ. *Ο καλὸς παραβοκύρις 'ς τὴν άνεμοζάλη δείχνεται (ὁ καλὸς ἄρχων εἰς δυσκόλους περιστάσεις ἀποδεικνύει τὴν ἱκανότητά του) Ζάκ. || *Άσμ.

Σῦρε, 'ς τ' ἀνάθεμα νά πᾶς και 'ς τὴν άνεμοζάλη

κ' ἐγὼ μ' αὐτὰ τὰ νῆατα μου ἀγάπη βροίσκω ἄλλη

*Ηπ.

Πέ μου, νά ζήσης, ἔροδα, τίνος εἶναι τ' ἀδέλι;

— *Ας εἶναι τὸ ἀστραποβροδῆς κι ἄς εἶν' τὸ άνεμοζάλης (*έροδα = γέροντα) *Απύρανθ.

Κόρ', ἀποποῦ 'ν' τὸ γένος σου, *ποποῦ 'ν' τὸ φνσικό σου;

— *Απὸ τὸ πυργιανάθεμα τὸ ἀφ' τὴν άνεμοζάλη

Χίος — Ποίημ.

*Ηλθαν ἐκεῖ μὲ τρομεροῖ, μὲ μαύρη άνεμοζάλη,

γιὰ νά βρουν τὸν πατέρα του σ' ἐκεῖ τὸ περιγιάλι

ΑΒαλαωρ. *Εργα, 2,167. Συνών. ιδ. ἐν λ. άνεμικός Β 1.

2) *Αἴρ Κύπρ.: Παροιμ.

*Απόδει τὴν ἀπομονήν πιάν-νει τὴν νύχταν ψάριν

τῆς ἀπόδει τὴν ἀνάγκασιν πιάν-νει άνεμοζάλην

(ὅτι πρὸς ἐπιτυχίαν δέν πρέπει νά βιαζώμεθα).

άνεμοκαήλα ή, ΘΖουμπουλ. Πρακτ. γεωργ. 374 ΓΣακελλαροπ. Παθήσεις στ' ἀμπέλ. 27

*Εκ τῶν οὐσ. άνεμος και καήλα.

Μαρασμός τῶν φυτῶν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ἔνεκα καυστικού ανέμου.

άνεμόκαιρος ὁ, Πελοπν. — Λεξ. Βλαστ. Δημητρ.

*Εκ τῶν οὐσ. άνεμος και καιρός.

*Άνεμος ἰσχυρὸς ἐνθ' ἀν.: *Άσμ.

Κ' ἐβγήκα νύχτα 'ς τὰ βουνά, 'ς τοῖς ράχες και 'ς τὰ πλάγια κ' ἀκῶ τὸν άνεμόκαιρο μὲ τὰ κλαδιὰ μαλώνει

Πελοπν.

άνεμοκάπνιστος ἐπίθ. Κεφαλλ. Πελοπν. (Λακων.) — Λεξ. Βλαστ. Δημητρ.

*Εκ τῶν οὐσ. άνεμος και καπνός ὡσεὶ ἀπὸ β' συνθετ. καπνιστός. *Ο σχηματισμός κατὰ τὰ ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ. παραγόμενα ἐπίθετα, εἰς ὃν συνετέλεσαν αἱ φρ. πάει τ' άνέμου και τοῦ καπνοῦ (πάγει 'ς τὸ διάβολο) και ἔγινε καπνός (ἔγινε ἄφαντος).

*Ο ταχέως ἔξαφανιζόμενος, ἄφαντος ἐνθ' ἀν.: Φρ. Πάει ή πήγε άνεμοκάπνιστος (ἔγινε ἄφαντος) Λακων. *Άνεμορρούφουλος κι άνεμοκάπνιστος! (ἐνν. νά γίνη! *Αρὰ) Κεφαλλ. Συνών. άνεφταόρατος, ἀνήλιος, ἄρατος, ἄφαντος.

άνεμοκάρδαρο τό, ιδ. άνεμο-.

άνεμοκατεβαίνω Κύπρ. Σίφν.

*Εκ τοῦ οὐσ. άνεμος και τοῦ ρ. κατεβαίνω.

*Ανεβαίνω και κατεβαίνω ταχέως οἶονεὶ ὡς άνεμος κινούμενος (τὸ α' συνθετ. άνεμο- παρεσχετίσθη και πρὸς τὸ άνεβο-, δι' ὃ ιδ. άνεβοκατεβαίνω κττ.): Τοῦτος άνεμοκατεβαίνει τὴ σκάλαν Κύπρ. *Ημουνε καλή ν' άνεμοκατεβαίνω Σίφν.

άνεμοκαυκαλιὰ ή, Νάξ. (*Απύρανθ.)

*Εκ τοῦ ἐπιθ. άνεμοκαύκαλος.

Πρᾶξις μωρά, ἀπερίσκεπτος: Χίλιες άνεμοκαυκαλιές ἔχω καμωμένες, μὰ ή χειρότερ' ἀπὸ ὅλες ἦτονε ή παδρειά. *Ηκαμα 'ὡ μὴν άνεμοκαυκαλιὰ ποῦ *πρεπε νά τὸ πουλήσω τὸ μουλάρι, ὅδε μὲ δῶνασι τζοῖ ἔξι χιλιάδες, τώρα μήτε τέσσερεις δὲ βαίρνω. Συνών. άνεμοκεφαλιά.

άνεμοκαυκαλίζω Νάξ. (*Απύρανθ.)

*Εκ τοῦ ἐπιθ. άνεμοκαύκαλος.

Καταντῶ ἀνόητος, φέρομαι ἀνοήτως, μωραίνομαι: *Άνεμοκαυκαλίζεις κ' ἐσύ, καμένε, δέν ἠξέρεις εἶδα κάνεις! Συνών. άνεμοκεφαλιάζω, άνεμοκεφαλίζω, ἀνοηταίνω.

άνεμοκαύκαλος ἐπίθ. Νάξ. (*Απύρανθ.) — Λεξ. Δεεκ Κομ. Λάουνδ. Μπριγκ. Βλαστ. Δημητρ. άνιμουκαύκαλους Θράκ. (*Αδριανούπ.) Μακεδ. (Καταφύγ.)

*Εκ τῶν οὐσ. άνεμος και καύκαλος.

*Ο ἔχων εἰς τὸ κρανίον άνεμον ἀντὶ ἐγκεφάλου, ἐλαφρόνους, κοῦφος, μωρὸς ἐνθ' ἀν.: Μουρ' άνεμοκαύκαλε, μὰ ὡς πότε θὰ πετᾷς τὸ τίτά σου; *Απύρανθ. *Ο,τ' άνιμοκαύκαλος ἐδὰ εἶσαι 'σὺ εἰ g' ή μάννα σου αὐτόθ. Συνών. άνεμοκεφαλιάρης, άνεμοκέφαλος 1.

***άνεμοκέρης** ἐπίθ. Θηλ. άνεμοκέρα Κρίτ.

*Εκ τοῦ οὐσ. άνεμος και τοῦ ἀρχ. οὐσ. κέρας.

Θηλ. ἡ ἔχουσα τὰ κέρατα περίπου ὀριζόντια ἢ τὸ ἐν διευθυνόμενον πρὸς τὰ ἄνω καὶ τὸ ἄλλο πρὸς τὰ κάτω, ἐπὶ αἰγός. Συνών. *ζερβοκέρης*.

άνεμοκεφαλιά ἡ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *άνεμοκέφαλος*.

Ἄνεμοκαυκαλιά, ὁ ἰδ.: Ἡκάμα μὲν άνεμοκεφα-
λιά κ' εἶμαι ἰὰ νὰ πεθάνω (ἰὰ = γυί).

άνεμοκεφαλιάζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άνεμοκέφαλι*.

Ἄνεμοκαυκαλίζω, ὁ ἰδ.: Ἀδὺς νὰ σάξῃ άνεμοκε-
φαλιάζει μέρα δὴν ἡμέρα. Ἐνεμοκεφάλιασεν ἐντὴ ἡ κοπέλλα
ποῦ ἴον ἡ ἄκρια τοῦ γυνώσις. Ἄνεμοκεφαλιασμένο παιδί
ἀπὸ ἴφτὸ κί ὄξω δὲν ἔχει κί ἄλλο.

άνεμοκεφαλιάρις ἐπίθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άνεμοκέφαλι*.

Ἄνεμοκαύκαλος: Δὲν ἀκούει, εἶν' άνεμοκεφαλιάρις.
Τί βοροῦμε νὰ κάμωμε σὰ βλέξωμε μ' άνεμοκεφαλιάριοι!

άνεμοκεφαλίζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *άνεμοκέφαλος*.

Ἄνεμοκαυκαλίζω, ὁ ἰδ.: Πῶς άνεμοκεφάλιασεν ἀντὴ
ἡ κόρη ποῦ ἴτον ἡ ἄκρια τοῦ γυνώσις!

άνεμοκέφαλος ἐπίθ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *άνεμος* καὶ *κεφαλή* ἢ *κεφάλι*.

1) Ἄνεμοκαύκαλος, ὁ ἰδ., ἔνθ' άν.: Δὲν τὸν ἀφί-
νετε κ' ἐντὸ δὸν άνεμοκέφαλο νὰ χτυπᾷ τὴ γεφελή δον, μόνο
κάθεστε καὶ μιλεῖτε τον, ἀφοῦ χίλια δὴν νὰ τοῦ λέτε δὲ
διάνοννε τόπο! Ἀπύρανθ. Κοπέλλι άνεμοκέφαλο αὐτόθ.
Ἐὼ τοῦ τό πα το' άνεμοκέφαλης, μὰ δὲν ἤθελε αὐτόθ.

2) Δύστροπος, ἐπὶ ζῳφου Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἡπηρε νὰ
μονάρι κ' εἶν' άνεμοκέφαλο καὶ τὸ δονλιῶ πῶς θὰ μὸν δόσση
κάμμιὰ κλοισὰ νὰ μ' ἀφήσῃ ὡς τὸ δόπο (δονλιῶ = φοβοῦμαι).
Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνάποδος Α 5.

άνεμοκλάδι τό, Λεξ. Ἐλευθερουδ. Βλαστ. Δημητρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *άνεμος* καὶ *κλάδι*.

Τὸ φυτὸν *άνεμογλέντι*, ὁ ἰδ.

***άνεμοκλώστινος** ἐπίθ. *άνεμοκλώστινος* Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *άνεμος* καὶ *κλωστή*. Περί τῆς ἀναπτύ-
ξεως τοῦ ρ εἰς τὸν τύπ. *άνεμοκλώστινος* ἰδ. ΦΚουκουλ.
ἐν Ἀθηνᾶ 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 87.

Ὁ πλεγμένος ἐκ λεπτῶν νημάτων: Ἀσμ.

Ἄνεμοκλώστινον κλουβὶν νὰ κάμω νὰ σοῦ πέρνω
νὰ βάλης τὴν ἀάτην μας, ὥστε νὰ τὴν χνοορίζω
(γνωρίζω).

άνεμόκολος ὁ, Ἰθάκ. Πελοπν. (Γορτυν. Κλουτσιοχ.)
Λακων. Λάστ. Μάν. Μεσσ.) — Λεξ. Αἰν. *άνιμόκονλους*
Στερελλ. (Λεπεν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *άνέμη* καὶ *κόλος*.

Ἡ ξυλίνη ἢ λιθίνη βάσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται
ἡ *άνέμη* (ἰδ. λ.) Συνών. *άνεμόποδας*, *άνεμόσταλος*,
άνεμόσταμο, *άνεμοστάτης*.

***άνεμοκορακιάζω**, μέσ. *άνεμοκορακιάζομαι* Νάξ.
(Σαγκρ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άνεμος* καὶ τοῦ ρ. *κορακιάζω*.

1) Διασκορπίζομαι (οἶονεὶ πηγαίνω εἰς τὸν άνεμον,
μὲ παίρνει ὁ άνεμος) Νάξ.: Σὰν ἀκούσανε τὴν ταραχὴ άνεμο-
κορακιστήκανε. 2) Φιλονικῶ ζωηρῶς, διαπληκτίζομαι
Νάξ. (Σαγκρ.): Ἐνεμοκορακιστήκανε μέσ' ὡς τὴ δλάτσα
(πλατεῖα).

άνεμοκορακίζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άνεμος* καὶ τοῦ ρ. *κορακίζω*.

1) Σκορπίζω: Μὴ πὰς ν' άνεμοκορακίσῃς τὰ πρόβατα
ποῦ ναι σταλισμένα. Ἐνεμοκορακίστηκε ἡ φαμελιὰ (διεσπά-
ρησαν τὰ μέλη τῆς). Ἄνεμοκορακισμένος εἶν' ὁ κόσμος
ἵπουνμέσ' ὡς τὸ χωριὸ μὲ τὴ φτώχεια, ἐσηκώθησαν οἱ ἴρημοι
καὶ φύασι. 2) Σπαταλῶ: Μὴ δ' άνεμοκορακίζῃς, παιδί
μου, τὸ τίσιτά σου, ὅδε τῶχης, ποῦ δὲ θὰ σοῦ λείβγεται ποτές.
Ἐνεμοκοράκισά το ὡ τὸ ἔννημά μου κί ὅ,τι νὰ σωθῇ δὲν
ἤξέρω εἶδα θὰ κάνωμε!

άνεμόκορμος ὁ, Κύθηρ. Σίφν.

Ἐκ τῶν οὐσ. *άνέμη* καὶ *κορμός*.

Ὁ κάθετος ἄξων, περὶ τὸν ὁποῖον στρέφεται ἡ *άνέμη*
(ἰδ. λ.) Συνών. *άνεμόξυλο*, *άνεμόποδας*, *άνεμόρ-*
οαβδο, *άνεμόσταλος*, *άνεμόστιλος*.

***άνεμοκορδαλλός**, *άνεμοκορδαλλός* Ἰων. (Κρήν.)
άνεμοσκορδαλλός Ἰων. (Κρήν.) Χίος

Ἐκ τῶν οὐσ. *άνεμος* καὶ *κορδαλλός*.

Εἶδος καρδαλλοῦ μικροῦ. Πβ. *άνεμο-*.

άνεμοκούνιν τό, Πόντ. (Κερασ.) *άνεμοκούνι* Πόντ.
(Ἀμισ. Οἶν.) — Λεξ. Πρω. Δημητρ. *άνεμοκούν'* Πόντ.
(Κοτύωρ.) *ἀλιμεκούν'* Πόντ. (Ἀμισ.) *ἀλιμᾶκούνι* Πόντ.
(Ἀμισ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *άνεμος* καὶ *κουνί*.

Λίκνον μετέωρον, κρεμαστόν. Συνών. *άνεμόκουνια* 1.

άνεμόκουνια ἡ, Α. Ρουμελ. (Σωζόπ.) Θράκ. (Ση-
λυβρ. κ. ἀ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Λακων. Μάν.)
— Λεξ. Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ. *άνεμοκούνια*
Ρόδ. — Λεξ. Βλαστ. Δημητρ. *άνεμόκουνια* Μακεδ. (Θεσ-
σαλον.) Σχιάθ. — Λεξ. Πρω. *άνιμόκ'να* Θράκ. (Σουφλ. κ. ἀ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *άνεμος* καὶ *κούνια*.

Ἄνεμοκούνιν, ὁ ἰδ., ἔνθ' άν.: Παρομι. Ὅποιος
θῆλει νὰ κουνιστῇ κάνει *άνεμόκουνια* (ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ
κατορθώσῃ τι μηχανᾷται τὰ κατάλληλα μέσα) Σωζόπ.

άνεμοκουνῶ Λεξ. Δημητρ. *άνιμονκ'νῶ* Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άνεμος* καὶ τοῦ ρ. *κουνῶ*, δι' ὁ ἰδ.
κινῶ.

Κινῶ, συγκλονίζω ἔνθ' άν.: Δὲν μπαίνω ὡς τ' ἀμιάξ',
γιατὶ μ' ἀνιμονκ'νάει Ἡπ. Συνών. *ἀεροκουνῶ*, *ἀερο-*
τινάζω, *άνεμοτινάζω*.

***άνεμοκρουγμένος** ἐπίθ. *άνιμονκρουγμένους* Μακεδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άνεμος* καὶ τοῦ *κρουγμένος* μετοχ.
τοῦ ρ. *κρούω*.

Ὁ προσβληθεὶς ὑπὸ ἐλαφρᾶς ἡμιπληγίας (αὕτη νομί-
ζεται ὡς ἔξ ἐπηρείας δαιμονικῆς προερχομένη, διότι
άνεμος = διάβολος). Συνών. **άνεμοπαρμένος*.

άνεμοκυκλίδια τά, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *άνεμοκύκλιδα*
Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *άνέμη* καὶ *κυκλίδι*.

Τὸ ταλασιουργικὸν ὄργανον *άνέμη* καὶ τὰ συναφῇ πρὸς
αὐτὸ *άνεμόποδας*, *ἄδραχτος* καὶ *θρομύλι*: Δότε μου
τ' άνεμοκύκλιδά σας νὰ καλαμοκαννιάσω μὲ ὕχεά στημονάκι.
Νὰ φέρω τ' άνεμοκυκλίδια ν' άνεμοκυκλίσω τὸ φάδι.

άνεμοκυκλίζω (I) Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άνέμη* καὶ τοῦ ρ. *κυκλίζω*.

Περιστρέφω τὴν *άνέμη* ἐκτυλίσσω τὸ ἐπ' αὐτῆς νῆμα
μεταφέρων αὐτὸ εἰς τὰ καλάμια ἢ τὰ μασούρια: Πάμε
ν' άνεμοκυκλίσωμε ὡς τὴν *άνέμη* τὸ λινάρι - τὸ μαλλὶ κττ.
Ἄνεμοκύκλισε τὸ φάδι. Ἄνεμοκυκλισμένο τὸ ὄχομε τὸ φάδι.

